

૫૬૨૮

તોરાની ઇસ્કી લાવણીઓ.

ભાગ ૧ લો.

રચનાર.

બાબા લક્ષ્મણદાસ તથા મેતા.

અમરતલાલ અનોપરામ

ઉર્ફે આફલાતુન.

હાકોર જ્ઞાનવરધક સભાના અધીષ્ઠી.

પ્રત ૧૦૦૦

આવૃત્તી ૧ લી.

અમદાવાદ.

ગુજરાત બેંક પ્રેસમાં

પંચા મનુલાલ ગીરધરલાલ છાપી.

સંવત ૧૯૪૪ અને ૧૮૮૮.

કીમત રૂ-૧-૦

તોરાની ઇસ્કી લાવણીઓ.

ભાગ ૧ લો.

રચનાર.

બાવા લક્ષ્મણદાસ તથા મેતા.

અમરતલાલ અનોપરામ

ઉર્ફે આફલાતુન.

હાકેર જ્ઞાનવરંધક સભાના અધીપતી.

પ્રત ૧૦૦૦

આવૃત્તી ૧ લી.

અમદાવાદ.

ગુજરાત ગેઝેટ પ્રેસમાં

પંડ્યા હનુમાલ ગીરધરલાલે છાપી.

સંવત ૧૯૪૪ સને ૧૮૮૮.

કીમત ૩૦-૧-૦

અર્પણ પત્રીકા.

મહેરબાન રાજમાન રાજેશ્વી. જ્ઞેશંકર દાહબાઈ ડા-
ક્ટરની મ્યુનિસિપાલિટીના સેક્રેટરી સાહેબ મુલવતન મહુધા.
આપે મુંજને કવીતા વીગેરે બનાવવામાં સારી રીતે ઉત્તે-
જન આપ્યું છે તથા આપ અહોનીશ મારી સંભાળ રાખી
મારા ભલામાં ચાહોછો માટે મેં મારી અલ્પ બુદ્ધિથી આ
પોથી રચી તે આપણી સેવામાં મુંકું છું તે સ્વીકારશો.

મનહર છંદ સેક્રેટરી સાહેબ વીશે.

ડાક્ટરના સેક્રેટરી જ્ઞેશંકર દાહબાઈ,
જોઉ અતી સબ્યતાઈ વીધા તણા કુપ છે.
વીધાતણા કુપડર વીવેકીને નેકીસાર,
પાસેન રમતાનો ગુણ જાણે મોટા ભુપ છે.
ગુણવાન ગતીવાન ગંભીર ગણી ન જાણ,
સરકારી કામ માંહી આપતો અનુપ છે.
કહે અમરતરાંમ હરી રહે આણે ઠામ,
માગું છું હું ધન શામ ધણું સારં રૂપ છે.

લી. કવી અમરતલાલ અનોપરામ. મેતા. ઉર્ફે આફલાતુન.

હાલ મુકામ મુસાફરીમાં અમદાવાદ.

તારીખ. ૧૩-૭-૮૮ ને રોજથી હું હીંદુસ્તાનના
ધણા ખરા ભાગમાં મુસાફરી કરવાને માટે મારા ગામની
અંદર સભા ભરી તેની અંદર મોટા માણસો તરફથી મું-
જને સર્ટીફિકેટ મળ્યાં છે તે લેઈ હું નીકળ્યો છું.

તોરાની ધરકી લાવણીઓ,

રંગન છોટી ખ્યાલ ૧ લો.

જુકી માયામાં કચુ નહી પાવેગા,
સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૧
તુંમ દીલમે કરો વીચાર ક્યાહે કાયામે,
હરી હીરો છોડકે લીપટ પડે માયામે;
ક્યા લેકે આયા સંસારકી તું છાયામે,
ક્યા લે જાવેગા જન્મકે ચપડાયામે;
મરજાવે તો ક્યા પેસાકું ખાવેગા,
સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૧
સખ માલ ખગ્તના કચુ કામ ના આવે,
વળી કુટુંમ કળીલાં મીથ્યા પ્યાર જતાવે;
અપની મતલબ કે લીએ તો સખ જોલાવે,
ધસ હરકે ખીન આખર કોઇ નહી છોડાવે;
દમ આકૃતસે તુજે કોઇ ના મુકાવેગા,
સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૨
મીટીકી કાયા જની તપાસો તનમે,
એ મીટીમાં મીલ જાવે સમજલો મનમે;
મીટીકા જના હે સખ ઓર મીટી ધનમે,
મત કરીએ ભરસા દમકા જાય એક દનમે;
રખને કીસે જવસાગર તર જાવેગા,

સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૩
 જો ભજન કરે એ બિતરજ્ય ભવસાગર,
 તુ ભજન આ દેશી છંદ સુનાલો સાહર;
 ગાનેમે ગુર મેરે લક્ષણુદાસ ખુબ માહર,
 સખ છંદ બના કુંગરકુ કરતા બહર;
 છંદ બના કહે અક્ષતુત તું પસ્તાવેગા,
 સખ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા.

રંગન છોટી ખ્યાલ ર જો.

મત ભુલ જિસે આ જસને દેહ બનાધ;
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ૮૬.
 જસખખત જનમ તે લીયા જગતમાં આયા;
 જિસ ધડી તું જો નર મુંઠી બાંધે પાયા,
 હો ગયા બેહેમ કુચ માલ યા મીલકત લાયા;
 સખ લોક કહે દેખો ભગવાનકી માયા,
 જિસ ભરમમે તુને સારી જરખ રચાઈ,
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ૧
 સખભાઈ બંધ ઝોર કુંડુંમ કખીલા તેરા,
 હર ખસર લગે કે નેકું મેરા મેરા;
 ખજવાઈ બધાઈ બાટે લદુ પેરા,
 ખાલી મુંઠી દેખી દુઃખ હુવા ઘણેરા;
 હિસ ભરમમે ચતુરા ભુલ જાય ચતુરાઈ,
 હરભજ હરભજ હરભજરે હર હરભાઈ. ૨
 કુચ કરની કરનર હસ દુનિઆ મે આકે,
 ક્યું ગર્ભ કરે એ કચન કાયા પાકે;

મનકુ પસંદ કરનાયકું દુઓ રગાકે,
 નહી પીછે પ્રાણી રહેગાતું પસ્તાકે;
 મેં કહેતા હું કુચ તેરી સમજ મેં આધ,
 હરમજ હરમજ હરમજરે હરહર બાધ. ૩
 નેકી કુછોડ મત બદીકા બજત ઉઠાના,
 કુચ એસા કર મટ જળે આનાજના;
 મેરે ગુર લક્ષમણ દાસકા એ પુરમાના,
 લુલે ગાઉમે પાવેગા નહીં ઠેકાના;
 કહે આદ્રણાતુન સતગુરને રાહ લીખાઈ,
 હરમજ હરમજ હરમજરે હરહર બાધ. ૪

ખ્યાલ. ૩ જો. રંગત છોટી.

હે રામ નામકા નીસા જગતમેં સાર;
 જો ઉસે પીયે હોવે બવસાગર પાર,
 જો ઉસકુ પીકે ઈસકા ધ્યાન લગાયા;
 સરસાર હુવા ઓર છોટી સારી માયા,
 ઉસકુ પીનેસે બડા ફાયદા આયા;
 ઉસકે ખાતર મસ્તીકા દરજા આયા,
 હર એક નીસેસે બેઠે મન કુમાર;
 જો પીયે ઉસે હોવે બવ સાગર પાર. ૧
 ગાંજ અશીશુ ભંગ ચડસ અમલ એ ચારે,
 ઇન સારસે બીના કીસ સમજે દાર;
 ગાંજેકા નીસા હોતા હેં કલેજા જાર,
 ભંગ અશીશુ ફરતી ખરાબ હોય ઉતાર;
 કોઈ ખાય શંખીયા કોય ખાય હડતાલ,
 જો પીયે ઉસે હોવે બવસાગર પાર. ૨

જો ઉસકે નામકા પ્યાલા ભરકે પીતે,
ના મરણુ મોત જો અમર ગતી કર જીતે;
દુનીયા કે અમલ ના એક હાથ મે છીતે,
જો દીવપે ધારે હાથ કામ મન ચીતે;

સખ દુર કરે એકે નામનો પાર,
જો પીયે ઉસે હોવે ભવસાગર પાર. ૩

જોર એક નીસે દુનિયા કે કર દે તરક,
પી અમરત પ્યાલ રહે હમેશાં ગરક;
મેં કહેતા હું મત સમજો ઉસમેદરક,
લે નામ ઉસીકા પુરે કામસેં બરક,

આદત સરાખકી છોડ અરે નાદાર;
જો પીયે ઉસે હોવે ભવ સાગર પાર. ૪

ઉસ્તાદ ખુદ ગીરજી એ બાનીહેં,
કહે દાસ એ લક્ષમણ દુનીયા દીવાની હે;
પીતેહેં કીમત કીસીનેના બની હે,
હર એક બસર ને ઉઠાઇ હેરાની હે;
કહે અમરત કલંગી ચંગસેં લેઉ જિતાર,
જો પીયે ઉસે હોવે ભવસાગર પાર. ૫

ખ્યાલ ૪ થો રંગત છાટી.

દીલ જન હમારા લગા દીલ તેરેસેં;
ધુંધટકા પડદા ખોલ ખોલ મેરેસે,
તેરી સુરત દેખ કે મેરા જન રાજી હેં;
હર બખત યાદ મેં કર ચીત કાજી હેં,
મુત કર શુમાન પીયા જન પ્રીત બાજી હેં;

ચલની ભાવ આખર તલક હંસ કાજી હેં,
કર કર ખીચાર લીપટા પોકાર ઘેરેસેં;
ધુંધટકા પડદા ખોલ ખોલ મેરેસે. ૧

તું અજબ બની ક્યા બદન તેરા મુલખરે,
આંખનસેં કંઈ આસક ધાયલ કરદારે;
અંદરસે પ્રીતી મુખસે બતાવે ગારે,
તેરા નેણ દેખ કે મેરા જન લીપટારે;
મે બનુ પ્રેમ મેં મગન પ્યારલેરેસેં,
ધુંધટકા પડદા ખોલ ખોલ મેરેસે. ૨

નહી દગલખાજ હમ બને કમુ પ્યારીસે,
તું હસ હસકર લે બાત જુગત ન્યારીસેં;
મુંજ લગા કામકા બાણુ દેખ જરીસેં,
પ્રીતીમેં હુવા ચક્રચુર નજર ભારીસેં;
તુંજ ખીના અયેનમેં પડા રહું ડેરેસેં;
ધુંધટકા પડદા ખોલ ખોલ મેરેસેં. ૩

દીન રેણ જીકર હમકર તે મુખસેં તેરી,
અબ આન મીલાલો અંગ આશ હેં મેરી;
મત લખકે મીલના હોય લગે ના ડેરી,
હમ ગાતે તેરા નીશાન અંગ હેં હેરી;
હંદ ગાતે અમરતલાલ તાલ ઘેરેસેં,
ધુંધટકા પડદા ખોલ ખોલ મેરેસેં. ૪

ખ્યાલ ૫ મો. રંચત છોડી.

ઈસ બસતી મેં કંઈ લોક લાફંગે દેખે,
ઝોર બાતુમેંબી ખીલકુલ નંગે દેખે. ટેક.
કહ કહે તે હેં ઝોર કચકા કચકર જાતે,

એસે જુડે હોતે હીના ક્યું મર જાતે;
 ખીસખસ દે ઓર મુદત ખીધર જાતે,
 મીલ તે અદાપ કર કહેતે હમ ધર જાતે;
 કપડે હલદી ચુનેકે રંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંબી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૧

કરે તેલ ફંગપણુ ધસ ખસતીમેં ખસકર,
 હરએક ખસરકું રાજીકર તે હસકર;
 મગરર કરે હે માહા પાપમેં ધસકર,
 લડનેકે ખાતર રહે તે કમર કસકર;
 સુકે બાલુમેં કરતે કંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંબી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૨

માલુમ હોય કોઈ પાસ ના આને દેતાં,
 મે શીલમેં કોઇ ખ્યાલ નામાને દેતા;
 ચંગદીબી અપની હાથ ના ઉથાને દેતા,
 ચાતર હો અપના કબીના બાના દેતા;
 કોઇ કોઈ ખસર એસે બે હંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંબી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૩

લે ગયા મુને સમજાય જાય બે ઠાલા,
 આસનકુ મેરે ટાટકા તુકડા ઠાલા;
 એક ચટાઇ ટુટી ખુબ સુરતથી આલા,
 ઉસપર બેઠાતા હીમત કલગી આલા;
 આંહાં લોકબી અંધે કાંને પંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંબી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૪

એ ગાના બજના કહો આપકાંસીકે,
 માલુમ હોતા કુછ બેઠે નીસાકુ પીકે;
 એ બેલબી મુજકું લગે તમારે શીકે,

દીલ ખોલ કહો સાગદં બને હો કીકે;
 પેનેભી ઉને મલમલકે અંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંભી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૫
 ઇનકી બાતું કાઅ કીન કોઇ મતલાના,
 સારી બસતીને ઉસેલ ફંગા બના;
 કહે લક્ષ્મણદાસ સમજેગા સાહરદાના,
 એસે લોકુંકા કંઇના લગે ઠેકાણા;
 કહે અમરતલાલ એક બીના ચંગે દેખે,
 ઓર બાતુમેંભી ખીલકુલ નંગે દેખે. ૬

ખ્યાલ ૬ ઠો. રંગત છોટી.

ફાગન મહીનેમેં ખીલે કરનજી હોરી;
 લે ગોવાલબાલ સગ ખડી હે રાધે ગોરી. ૧
 હોળી ખેલને નીકળી ગોરી સારી,
 લેખી ચકારી કીજણુપે મારેભર કરનારી;
 રંગ કાતો ચલાવે માર કનૈયા ભરી,
 રંગ મારકે ઉપર ગુલાલ રાખેજનરી;
 ગુલાબકી મુડી ફેકે છોરા છોરી,
 લે ગોવાલ બાલ સગ ખડી હે રાધે ગોરી. ૨
 આ હોળી ખેલતાં તુટો રાધાનો હારે,
 ક્ષય ખીજકી નારી મન મેં કરે ખીચારે;
 કૃષ્ણજીવિધરસે રંગ કાચલાવે મારે,
 રાધા કીસંગ કીસારી સખીઆં હારે;
 રાધા મોતી ખીન ખીનકે ભરતી જોરી,
 લે ગોવાલ બાલ સગ ખડી હે રાધે ગોરી. ૩
 હોળી ખેલ કે પાન અંતર મંગાવે,

વાં તરેહ તરેહકા મેવા મીઠાઇ લાવે;
 સખ ગોપી ગોવાલ હીલમલ કે કીસ્તજી ખાવે,
 વાં જાન તાન દેખને કુંસહ કોઇ ધાવે;
 ખીજ મેં ગમત કરતી હેં પોરા પોરી,
 લે ગોવાલ બાલ સંગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૩
 સખ ખીજ મેં નરનારી તો હુવે આનંદે,
 સખ એક બાળુ સામે તો કીજણુદે બંદે;
 ગુરુ લક્ષ્મણુ દાસને ડલાતું મપર ફંદે,
 એ દુસ્મન સારે જલ તે સુણુ કે છંદે;
 કહે આશલા તું નકલ ગીકી હુમ હેં ચોરી,
 લે ગોવાલ બાલ સંગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૪

ખ્યાલ: ૭ મો રંગત છોટી.

આ સકી સેજ મન સમ જેસા હર બાઇ;
 મર ગયે હજારો ઇસકી થાહ ના પાઇ,
 લેલી મજનુંકા હાલ બી તુંમને સુના;
 હીરે કે વાસ્તે રાજને સર ધુના,
 મનસુર ચડાસુ લીપે સુણો એ ગુંના;
 મેં બીએ ઇસકા સારા મીસાયલ સુના,
 ર્જન આસ્કો ને લક નાહક જાન ગુંમાઈ;
 મર ગયે હજારો ઇસકી થાહ ના પાઇ. ૨
 એ ઇસ્ક બલા પડતી હેં જીસ કે ગલે,
 સચ કહું ઝોહી આ ગવા ગર દીસકે તલે;
 ખીસ તે ખરાબ બેઠે હેં હાથકુ મલે,
 સકરને ઘોટે ખાય નીમક કે કલે;

જુઠે આસકકી કરતે કોણુ ગવાઇ,
 મર ગયે હજારો ઇસ્કી થાહ ના પાઇ. ૨
 મેરે દીલ ભરકે રંગના રેખા રહે,
 મેંહે ખુબ ખતા અબ જીસપર આસક તુંહે;
 દુનિઆમેં ના દેખા ઉસેં કોઇ બીદુહેં,
 જાવે કરી બક્યા ઉતસેં તેરા મું હેં;
 તુમસે આસકો નેરંન જોગમ ઉઠાઈ,
 મર ગયે હજારો ઇસ્કી થાહ ના પાઈ. ૩
 ગુર કહે ખુદગીર ઇસ્ક પંથ હેં દેદા,
 કયું જુઠા સાહર કરતા ફેરે બખેદા;
 કહે દાસ એ લક્ષ્મણુ જીસને ઇસ્ક કુંછેદા,
 ઉસ આસકકા શીર બચાના પતા પેંદા;
 કહે ચાહલાતુંન તુંહે જુઠા સોદાઈ,
 મર ગયે હજારો ઇસ્કી થાહ ના પાઇ. ૪

ખ્યાલ ૮ રંગત છોટી.

હું વાત કહું છું સેયર સાંભળો મારી,
 મારો સ્વામી નાતું બાળ વરસ દશ બારી;
 મારો સ્વામી નીશાળે રોજે બણુવા જાયે,
 બણુતાં ના આવડે માર બણુરો ખાયે;
 એ માર ખાધને કહે છે હાયે હાયે,
 જ્યાં સોટી વાગે ત્યાં બણી બળે છે હાયે;
 દુઃખ નથી સહેવાતું સોળ વરસની નારી;
 મારો સ્વામી નાતું બાળ વરસ દશ બારી. ૧
 નિશાળે છોટી મુકે છોકરા મારે,

ધર ભણી દોડતો આવે છે જો તારે;
 ઘેર આવીને એ કહે છે મારી મારે,
 પેલો છોડું બાપું રાખે છે ખારે;
 એવું ના બોલ રજા વહુ બેઠી છે તારી,
 મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૨
 એક દહાડો જોવાને બેઠી હતી પલંગે,
 તહીં રમતો પકડીને સુવાડયો સંગે;
 મેં જોયા એના રડવા જેવા ઢંગે,
 લુગડાં મેલાં ને નકારા એના રંગે;
 સાસરી ભણીથી બુઝોને હુંતો ભારી,
 મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૩
 ગુરુ લક્ષ્મણદાસ ઉસ્તાદ કે ભગવે બાને,
 તોરા તોરહે મયોમે દુનિયા જાને;
 કહે ડુંગરસીંગ કયા મુરખ કિસકુ પેશાને,
 કહે છોટાલાલ ગ્યાની હોવેસો જાને;
 આ ફલાતું ન કહે કરમ કરે સો ભારી,
 મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૪

ખ્યાલ. ૯ મો રંગત છાટી.

મેં બુવ એક ઓર આસક સખી જગના,
 મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના;
 દીદાર મીલાના કીસીકુ કિસ દીલ ખરકા,
 કીસ કદર બ્યાં કર શક્તા તુંમ કિસ ધરકા;
 ધર ઉડા આવે પખી કોઇ બે પરકા,
 ના લગે ઠેકાણા સાહર હરેક બસરકા;
 એ આસ્કી હેં લોહે કે ચણે ચવાના,

મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના.
જખ તલક ઓસનમ ચસમાં ના દીખલાવેગા,
તખ તક કોઇ આસક મજ્જ ભી નહી પાવેગા;
ઉસકા મજ્જુ કાજ્યાંસેં નહીં આવેગા,
મેં લખીતો ક્યાપર મુંઝાં ચકરાવેગા;
હુંદાહેં બોત પણ મીઝાહેં કંઠી નીસાના,
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના.

તુંમસે લાખું હુમે કર કે આજીજી,
ઠોકરત પ્રીરે કંઠ મસીદમેં તો કાજી,
ઉસ્તાદખી અપની ભુલે ઉસતાદીજી;
કંઠ અકલ બંદખી હો બેહે હેં પાજી,
નહીં નજર પડા તું મને જીસકું પેછાના;
મસ્તીમેં હો ગયા કોઈ એંધા કોઇ કાના. ૩

ગુર મેરે બુધગીરજીકા એસા કહેના,
દીદાર મેલા જદ અલકકીરા પેછાના;
કહે દાસ લક્ષમણ પાસ ઉસી કે રહેના,
હમખ્યાલ બનાયથા હઅપાડકા મહેના;
કહે અમરતલાલ કોઇ એસા છંદ સુનાના,
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના. ૪

ખ્યાલ ૧૦ મો રંગત કળેડાની.

ઓ ભગવાન હું છું દુઃખવાન અરજ ધર કાન પ્રભુ તું મારી,
શા વાંકે મુંજને કરી અતી દુખીયારી;
મુજ વેરી મારો આપના સમજ્યો આપ આધીભુલયાપ કળેડું જોયું
કુલવંતા ધરનો વર જાણી મન મોહું,
મને પરણાવી ધરી પ્રીત ઊંડી જોઈરીત બળેમુંજ સીતજ કે કમરોયું;

મારું મુંખ સૌ સંસારનું સર્વ ખોયું,
હું મનમાં ધરું શું ધીર દુખે મુજશીરઆંખથીનીરવહેઅપારી;
શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી.. ૧

હું રૂપ રંગમાં ઘણી નાનો મુજ ઘણી જાડું ચંચણી પતિને જોઈ;
મારું ચરચર લાગે અત જાડું શું રોઈ,
મારાં સાહેલીનો સાથ હસે દીનરાત અણધટતી વાત કરે સૌ કોઈ;
તેથી હું ફરું જીવતી પણ જાણે મોઈ,
હું ફરું છું ઠામેઠામ જાય મુજ લામ અરે હો રામ મુને નવ દારી;
શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૨

મળ્યો મુજને નાનો પતી દુઃખ દે અતિ હવે શી ગતી માદરીયાશે
આ બાતકડાને સંગ જનમ કેમ જાશે,
હું બરજોબન છું નાર બડી ગુલ જાર જોબનકીબારકેમ જરવાશે;
કામ અગ્નિ કરે દહન કેમ રેહવાસે,
મેં પુર્વ કર્યો શાં પાપ તેથી દુઃખ તાપ પ્રભુદુઃખ કાપસર્વગતતારી;
શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૩

હું ગઈ ઘણીને ઘેર મુકી પીયેર સુખની લહેર સેજ લેવાને;
સાસુ નણદીના કડવા ખોલ સહેવાને,
રજનીગઈસ્વામીપાસેમજનીઆશેપામી બહુ લાસે લાજુંકહેવાને;
મારો બાળો સ્વામી મળ્યો દુઃખ દેવાને,
છંદખનાકેઅમરતલાલતજો સહુ હાલકંન્યાનોકાળ વાતઅતધારી;
શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખીયારી. ૪

ખ્યાલ ૧૧ મો. રંગત છાંયી.

તુંજકુ દેખમેને તતપર આખ રમાઈ,
તેરે ઇસકું મેં સારી ખોઈ કમાઈ;

તું કુવાના ઉપર રોજે ભરતી પાણી,
અહાં દેખ તુજે અળ ચેન નહીં દીલ બાણી;
હમ કહે તે આત મેરે દીલકી ના માણી,
તું અજળ હેં ચંચળ નાર ખુશ સેલાણી;
હમને તેરે વાસ્તે સારી છંદગી ગુમાઇ,
તેરે ઈસ્ક મેં સારી ખોઈ કમાઇ. ૧

આ કમાઇ પોતાં ઝીલી ના મુજકું નારી,
ઝો પ્યારી તુને મારી નેણુ કટારી;
સપનેમેં તેરી તસખીર આતીહેં પ્યારી,
તેરે ગાલ ગુલાબી લીંબુ દોહેં બારી;
ક્ય તેરી સખીને તુંજકું ખોત બમાઈ,
તેરે ઈસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૨

સુંદર કહેતી બકબક ના કરો તુમ ગારે,
મેં તુમારી નારી તુંમ હો મેરે દીલવારે;
કુલાંકી સેજ આઝાઈ હેં ગુલમરે,
આસક નારીના ખુશ તરેહસેં ઠારે;
આસકને ખુશ દીલ બરકે કિસેં રમાઈ,
તેરે ઈસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. ૩

શીર મેવા મીઠાઈ પાન અતર મંગવાવે,
આસક ઓર માસુક મીઠકર દોનું ખાવે;
આસક માસુક કું અપને દીલસેં આહવે,
ના કહેને પર કુંચેપે હાય લગાવે;
કહે આફલાતુન લાવની ઇસકકી ગાઇ.
તેરે ઇસુમેં સારી ખોઈ કમાઇ, ૪

ખ્યાલ, ૧૨ મો. રંગત છોટી.

એક પોણું ભેદ મીજલસ મેં આતુર શાના,

અતલાવે જદ મેં જનું તુંજકું દાના;
 એક નારી હમને દેખી હસ્ત હજારી,
 મધે મેં લીંગા પાઉમે પેહેની સારી;
 પેસાની ઉસકી ચલક રહી હે બારી,
 નાકુંકી ખારી કાનમેં દેખો ડારી;
 આ જુઠ નહીં હેં જાને ઉસકું જમાના,
 અતલાવે જદ મેં જનું તુંજકું દાના. ૧

નારીને દેખો અપની દેહ શીણુગારી.
 શીરપે ગગરી લે કુવેકે ઉપર દારી,
 કરમેં ગાગર ખાંધેપે દોરતો દારી;
 આકાશ મારગે પાણી ભરે પણીયારી;
 એ નારી અતાકે છંદ પીછે શેં ગાતા,
 અતલાવે જદમેં જનું તુંજકું દાના; ૨

એક નરનારી કાજેડા દેખા હે જાન,
 બાવીસ કર જોર બાવીસ ઉસકે કાન;
 બે ગીનતી માલ રખતે પાસે ગુણવાન,
 બીન રાવણુ કહેતા હું સાહેર પેછાન;
 કીસમ કાનપર રહેતા અતલા ઠેકાના,
 અતલાવે જદમેં જનું તુંજકું દાન. ૩

એક નર ઇસ જુગમાં દેખ કપટ સેં આતા,
 એ ખીના સુખસેં ઘોસ ચુંન કે ખાતા;
 એ નરકા કોણુ સાપીતા અતા જોર માતા,
 કહે લક્ષ્મણુદાસ મુરખ મન મેં ગભરાતા;
 સુણ આફલાતુંનકા હેં તોરેકા બાના,
 અતલાવે જદમેં જનું તુંજકું દાના. ૪

જાહેર ખબર.

હાલમાં તોરાના ગાનારા ઘણી જગ્યાએ હું દેખું છું તે તેઓ ભાઈઓમાંના ઘણા એમ ખુબ પાડે છે કે તોરાની કંઈ જગ્યા યુજરાતીમાં છપ્પડી ચોપડી મળતી નથી તે ઉપરથી મેં મારા સ્નેહીનો આગ્રહ જોઈ આ એક જુજ પેહેલોજ બામ રમત દાખલ મેં મારી અલ્પ બુદ્ધિથી છપાવો છે તે તેની અંદર કંઈ જુલ થઈ હોય તો માફ કરવા આશા રાખું છું.

મને મારા મહદમાસેનાં નામ લખવાનો માગ નહીં હોવાથી નથી લખ્યાં તે હવેથી લખીશ. આ ચોપડી વી-ગેરે ઘણીખરી જાતની ચોપડીઓ મારી જનાવેલી નીચેના ટેકાજોથી મળશે. મેં ઉપવીત વિવાહ મહોત્સવની ચોપડી મેં છપાવી છે તેના ઉપર જ્ઞાનવર્ધક મંડળી એકું નામ આપ્યું છે તે મારી જુલ થઈ છે માટે તે નામ રદ કરી આજથી તા. ૨૭-૭-૮૮ના રોજથી જ્ઞાનવર્ધક સભા સ્થાપન કરી મને તેનો આવેપતી નીચે છે તે સર્વે જાણ્યો કમ્બુલ રાખશો.

પાઠેક. ઉસીઆશકર મંજારામ. મુ. ડાકોર.

બાવા. છોટાલાલ મોતીલાલ. મુ. વડોદરા. ઠે. મદન-ને આંપે.

આદીતરાંમ વેજેરાંમ. મુ. માતર.

સોની મનસુખ પરસોતમ. મુ. યોરીયારી.

પરદેસી લક્ષ્મનસીંગ હરમાનસીંગ મુ. અમદાવાદ સાલુપરના દરવાજા પાસે.

સા. લલુભાઈ કાલીદાસ કનસારાના વેપારી મુ. ડાકોર.

કવી. અમરેતલાલ અનોપરામ મેના ઉર્ડે આફજાવુન

મુ. ડાકોર. હાલ મુ. મુસાફરી.

